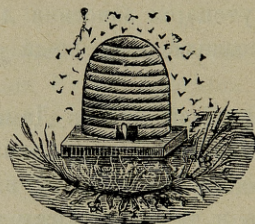


СРПСКИ ПЧЕЛАР



ИЛУСТРОВАН ОРГАН ЗА СРПСКЕ ПЧЕЛАРЕ

ЗАШТИТНИК ЛИСТУ:

Његова Светост Патријарах српски
Георгије Бранковић

ГЛАВНИ УРЕДНИК:

Јован Живановић

ОДГОВОРНИ УРЕДНИК:

Иван Маширевић

Бр. 8.

Изази једанпут ме-
сечно

Цена је листу на годину
2 ф. или 5 дин.

Година
II.

Христос Васкрс.



Вако се данас широм православног света поздрављају милијони побожних душа и на дому и у цркви и на сваком месту. Куд погледамо — и у кући и у цркви — свуда видимо изливе побожних и најнежнијих осећаја, који крене надом на боље.

У кући пред иконом, окићеном босиљкачом и цветном врбицом, кандило гори. Знатни пламичак његов час се издигне а час спусти, те својим пуцкањем, као да хоће, да присутне опомене на размишљање о оној светлости, коју је Ускре Христов човештву донео и о оним благодатима евангелске науке, која је од породице и куће направила дом Духа светог. Невина дечица — нада и узданица наша — заоденута у нове хаљинице, радују се црвеном јајету ускршњем неком необичном радости и не поимајући значај његов ни значај великог данашњег дана.

А црква?! Црква се заодела у најсвечаније рухо своје, те

са светлости небројених свећа златним крстовима, сребрним кандилима и кадионицама и златотканим одежама показује радост своју над *празником над празницима*.

Али сав тај земаљски сјај и његова што срце покреће моћ ишчезава пред силним утецајем заносних духовних песама и дивних обреда св. православља као бледа светлост месеца пред светлости сунца.

Нежна песничка душа св. Јована Дамаскина певала је данашњем празнику најдивнији венац духовних песама и као што се мирисни дим измирпе из кадионице у вис диже и у етеричне облачиће разилази, тако и те песме дижу мисли хришћанске и прелећу с њима на небо и земљу, будући у срцу човечјем најнежније осећаје, које он само осећати може.

Уз брујање звона, пуцњаву прангија и светлост воштаница вију се побожне душе око цркве као пчелице при ројењу око кошнице своје, те пуне миља и радости с побожноћу поју песму: „*воскресеније твоје Христе Спасе ангели поју на небесима, удостоји и нас на земљи, да те чистим срцем слаavimo.*“

Заиста дирљив моменат, да се свака гресима окаљана душа пренути и запојати мора: „*Сад је све пуно светлости, небо и земља и пакао, нека дакле свака ствар празнује васкрсеније Христово.*“

Па и празнује га свака твар, — празнује га небо и земља. Празнују ангели на небесима и ми грешни на земљи и крепи се надом на бољи и мирнији живот вечни, али празнује га — драги пчелару — и цела природа око нас и крепи се надом на боље дане у тешкој животној борби. Топли зраци сунца скинули су хладну копрену са лица земље као и свемоћна рука Божја камен са гроба Христовог, те цела природа славећи ускре свој слави и ускре творца свога.

Земљораднику зазелениле се житне њиве, па и он гледајући, како се на поветарцу као зелена језерца таласају, пун наде на добар плод труда свога, радосно кличе данас: „*Христос васкрс!*“

Сточар, гледајући како се јато младих јагањаца на зеленој пољани заиграва и сваким даном све више множи, пун задовољства и наде кличе: „*Христос васкрс!*“

Сваки човек, који у красотама божје природе ужива осећа необичну радост, кад изиђе данас у природу. Милогласно извијање мелодија славјевих, цвркутање и дизање шеве у висине

надоблачне, лепршање разнобојних лентирића од цветка до цветка, мирис љубичице и зумбула испунују му груди необичним миљем, па и он, гледајући тај ускрс природе и славу којом га весело њена чеда славе, тронуто кличе створитељу своме: „Христос васкрс“

Света мати црква, хранитељица душе и наде на бољи — вечни живот, слави Ускрс Христов, победу истине и правде над лажи и неправдом а у исто доба и мајка природа хранитељица тела слави годишњи Ускрс свој, победу светлости и топлоте сунца над хладном грубом зимом. О дивна хармонијо, ала те је вечни промисао Божји премудро ради нас удесио!!! Из чијих груди да не одјекне весео одјек: Тебе Бога хвалим, Тебе Господа исповједујем, Тебе *превјечнога оца свја земља величајет!*

А како Тебе — драги пчелару — свиће Ускрс Христов и ускрс природе? Пун узвишене радости, најнежнијих осећаја и хришћанске наде — један и други! Ти који се занимаш са светом и најплеменитијом животињицом, коју је премудри творац створио, да не само Теби, него и њему служи, с већим си усхићењем него ико други, јутрос појао: „*Ходите, да пијемо ново шиће, које чудесно тече не из нероднога камена, него из гроба Христова, који је извор непропадљивости.*“ кад си, обилазећи око цркве и стојећи у цркви гледао, како небројене воштанице — продукат твојих пчелица, — светlucaју у ноћној тами као звездце на своду небесном.

Духовна радост, која заноси свакога на ускршњем јутрењу, тебе је морала највише занети. Тебе је ускршња воштаница, која гори, али се не губи, него само у своје саставне делове раствара а привидно испред наших очију ишчезава, и јутрос у вери утврдила, да се и живот наш са смрти само привидно гаси.

А кад си из храма божјег дошао кући, препорођен радосћу духовном и ступио у свој пчелињак, да видиш има ли што год у тој пребогатој ризници премудрости Божје, што би ти душу облагородити, срце оплеменити и наду поткрепити могло. Какова радост . . . , какво усихћење обузима ти душу, кад видиш, како се ту слави Бог са Ускрсом природе!. Вита врба пустила златне ресе своје, јабука, бресква трешња, вишња, крушка, шљива и много друго дрвеће окитило се миомирисним цвећем и отворило чашице пуне нектара и вредне пчелице уз радосно бру-

јаће, са највећом журбом одлећу и долећу, носећи нам слатки нектар и бели, плави и црвени прахак уљевима својим. Нико никогa не смета, нико не ленује. него свако свој посао певајући обавља.

Уживајући пчелар у тој слави ускреса природе, кога пчела најречитије слави и гледајући како тај вредни створ Божји својим животом и радом човеку као најбољи пример слоге, радности и чистоће за пример служи, ко ће опет радосније од пчелара у цркву похитати и уз горућу воштаницу појати: „Христос васкрсе“!

Неизмерна Богу хвала, што ме је позвао у св. свештеничку службу, службу Њему најмилију и најузвишенију, да му данас бескрвну голготску жртву приносим. Али неизмерна Му хвала и на томе, што ми је дао за учитеља човека „вѣ немже асти нѣсть“, који ме упознао са пчелом, да још радосније и с нежнијим осећајима с воштаницом и кадионицом пред св. трапезом појим: „Христос васкрсе“!

Под утиском тих осећаја и гледајући у покрету за остварење пчеларског удружења зору, која навешћује Ускре рационалног пчеларства, кличем Ти — драги пчелару — „Христос васкрсе“, а одбору који спрема предлоге и штатут за удружење и који се на светли четвртак са уредницима „Срп. Пчелара“ у манастиру Врднику састају, да штатут доведе и пчеларску скупштину закаже, радосно кличем: добро дошли, „Христос васкрсе!“

У Руми 5. априла 1898.

Марко Шаула
парох.



О вештачком саћу

(Корист од вештачког саћа. — Није свако вештачко саће добро. — Правимо сами вешт. саће!)

Пошто смо већ у велико ушли у дане, када рационални пчелар треба да помишља на вештачко саће, те да га било сам лије, било са разних страна наручује; то сам на кан нешто из свога искуства рећи о вештачком саћу.

О важности и користи вешт. саћа писано је доста. Ко га је већ наручивао или сам правило, тај је уверен о великој улози његовој у рационалном пчеларству; за то ја ово и не пишем

за такве пчеларе, већ за пчеларе новајлије па и старе Сунстатоге (оклевала) који га било из којих му драго разлога, неће да употребљавају. Свима дакле новима и старима пчеларима, који се са вешт. саћем још не познају, могу исто саће из искуства најсрдачније препоручити, јер оно је право благо за рационалног пчелара.

После кошнице са оквирима (покретним саћем) и центрифугалке, на прво место долази вешт. саће. А користи су од њега у кратко речено ове:

1.) Који пчелар додаје својим кошницама вешт. саће, добиће много више него овај, чије пчеле саме све саће изграђују, — а при том се не угушује пчели природни нагон, да саће гради. Та пчелар се топи од милине, када види за време добре паше вешт. сат, кога је пре неколико сати у кошницу наместио потпуно израђен и пун меда или оплоћених јаја, према томе када га је и где га је у кошницу наместио.

2.) Код пчелара који додаје у згодно време својим пчелама вешт. саће неће се десити да матица нема где лећи и обратно да пчеле од силнога легла немају где мед истоваравати. Дакле са вешт. саћем може пчелар као и са потпуно израђеним саћем *до некле* и без Ханеманове решетке — коју многи пчелар не воли да одржава равнотежу између матице и пчела радилица у кошници.* Ја сам ово изводио тиме, што сам вешт. саће према потреби у јутру или у вече у кошнице додавао. Јесам ли хтео да ми га пчеле налију медом, ја сам га ујутру додавао и то међу саће с медом. Ако ми је требало легла ја сам га стављао у у вече и то између оквира с леглом.** На тај начин сам готово увек постизавао што сам хтео. Истина, да ми се је неки пута и покварио рачун, али то су били већ ређи случајеви. Па зар није и то велика добит од вешт. саћа!

3.) А где је тек што је онајглавније, а то је радикално спречавање да трут не отме маха у кошници. Кубура је то са

* Нека ме нико рђаво не разуме, да ја тиме мислим да је Ханеманова решетка непотребна. Ја сам рекао „до некле“; јер има доба, када се равнотежа само са Ханемановом решетком може одржати. Она је једини до данас регулатор који равнотожу одржава.

** Ту сам га стављао за то, да га матица пре нађе, јер матица се радије задржава у оном делу кошнице где има легла, него тамо где је већином мед. Правог медништа и плодишта у Амер. нема када није у њој Ханем. решетка.

трутовским леглом. Заман му пчелар главе сасеца, кад је већ дотле на храну и негу и с тога силан мед и труд пчелин утрошен. Ко има пак вешт. саћа биће прави газда над својим кошницама и имаће трутова само онолико, колико му треба и у оним кошницама, у којима их треба.

Ето укратко колику помоћ пружа вешт. саће и вредној пчелици и рационалном пчелару!

Но и ако је вешт. саће од велике користи не смем пропустити рећи пчелару новајлији, да није свако вешт. саће подједнако добро. Пазити ваља добро при наручивању тога саћа од разних страних кућа; јер врло је мало извора, са којих можемо бити послужени вешт. саћем од чистог воска, него је већином препарирано и мешано са разним смолама и материјама, које већ по самом мирису одају се, те не годе ни човеку а тим мање пчели.

Тако су ми се тужили неки пчелари, да су им пчеле с тешком муком накањивале се да га дограде; а има случајева да га никако неће да приме већ га изгризу и доле оборе. Даље, има куповног вешт. саћа и таког које пчеле доста радо приме и одмах изведу; али пошто није од чистог воска, не може да одржи лети високу температуру у кошници, коју је кадар чисти восак издржати, него се топи и растеже док и не отпадне. Ово пишем из искуства јер сам ја са таким баш саћем прошле године кубурио. Саће које сам ја прошле године имао, ма да није имало мирис ни налик на пчелињи восак, ипак су пчеле радо примале, брзо брзо изградиле и пуниле медом, — па и матица је правилно га залегла али само онда, када није било у кошници природног пчелињег саћа или вешт. саћа од пчелињег воска. Дакле по томе би могао бити са истим саћем задовољан, али на моју невољу, то саће када је било изграђено и готово пуно меда кидало се и ерозало се доле. Да се је оно откидало од горње летвице оквира, ја бих себе кривио јер би мислио, да га нисам добро утврдио, али оно се је кидало са два три прста испод горње летвице оквира. Ћелице су се растезале, бивале све дугуљасте, док се нису сасвим развукле и сат пун меда отпао.

Пчелар који је то patio знаће најбоље каква је то кубура кад саће отпада. Јер таки струњени сат прилепи се за два суседна сата те их оштети, или их — ако нису још добро учвршћени — искриви. Можда ће когод рећи да је саће отпадало због

јакe сунчанe жеге. Но ово није узрок. Јер ја сам имао нешто вешт. саћа и од правога воска па тај се није ни један струнио; а још маће да је отпао који сат, кога су пчеле саме извеле; јер, када је узрок сувише јака жега, тада отпада и право пчелино саће. Истина дешава се да се и у плетарама младо саће струни, али тада је обично томе крив сам пчелар што је или кошницу окренуо и метнуо на највећу жегу, или што неспретно око ње ради, или што кошница нема добар каптар. Да је пак ово моје куповна вешт. саће отпадало е тога што није било од чистога воска, ја сам се уверио отуда, што сам на припеку метнуо парче тога куповног саћа и парче вешт. саћа од пчелињег воска; па када је ово од чистога воска тек се топити почело, оно куповно већ је било течно и као зејтин разишло се по свој дасци. Куда ће дакле бољи доказ!

Из овога држим да ће сваки увидети да није свако вешт. саће једнако. За то се при нарудбини ваља распитати код кога искуснијег пчелара, који га је већ наручивао и опробао. Најрадикалнији пак лек да се избегну све набројане невоље јесте, да сваки пчелар сам прави вештачко саће. Јер ма да и купује восак — при чем ваља такође добро отворити очи — ипак ће га доћи јевтиније, него када готово наручује, а при том ће бити сигуран, да ће га са успехом моћи употребити и њиме се заиста користити.

Са једном справом за праљење вешт. саћа може се служити више пчелара, дакле заједнички је могу и куповати. Ко хоће опширније да чита о користи вешт. саћа, како се прави, како се учвршћује у оквире, где га ваља метати у кошницу и т. д. може све наћи у Пчелару госп. Јов. Живановића и П. св. Пчеларске библијотеке.

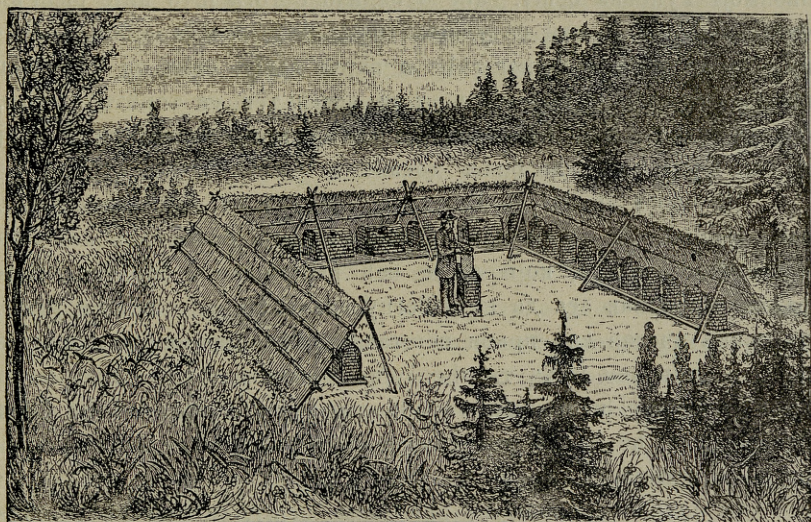
Завршујући понављам и опет: правимо сами вешт. саће!
В.-Радинци, Априла 1898. Ђ. Кларовић, парох.



Н а с л о н.

Мало је таквих пчелињака, који су окружени пашама са којих би пчеле могле од пролећа до јесени доста нектара сабирати. Редак је пчелињак, са којег пчеле доспевају и на воће и на репицу и на багрем, и на липу и бо-

сиљак и т. д. но и ако нема у близини пчелињака овакове паше, ипак се пчелар њима може користити, ако у свом пчеларском раду примени оно важно правило: „на осовини роди мед.“ Кошнице дакле треба носити на она места где пчеле могу радити. Но у тој сеоби не можемо ми селити и пчелињак т. ј. оно место, у којем су смештене кошнице, где су заклоњене од ветрова и других непогода. Зато треба да у сеоби бирамо таква места, која су zgodna за пчелињак, али кад таково не мо-



Наслон од трске, који ће пчелар на брзу руку подићи за своје кошнице, кад их пренесе на бољу пашу.

жемо наћи, онда морамо сами начинити пчелињак у којем ће бити наше кошнице заштићене од ветрова, киша па и од марве и других животиња, које могу досадити пчелама. У таковој прилици најлакше и нај јефтиније ће бити ако подигнемо од трске, кукурузовине или прућа *наслон* као што нам слика преставља. Грађу за наслон треба код куће спремити па на месту где хоћемо да подигнемо наслон за тњи час можемо га склопити а тако исто кад затреба и расклопити и поћи даље.

Одговорни уредник.



Пабирци из пчеларства и пчеларења.

1.

Иама је била увијек света истина, па ће нам увијек света и остати. Ми ћемо увијек њој тежити да јој се приближавамо и приближимо. Затајивати је не ћемо никад и ником за љубав. Истина је циљ наш и њој треба да тежимо. Зато ми ћемо бити свакому захвални, који нас буде исправио у чему, ма то и најмања маленкост била. Ми смо зато и основали „Српски Пчелар“, да у њему измјењујемо своје мисли, да један другог исправљамо с тежњом да што рационалније пчеларимо те да на најлакши начин рационално пчеларство продре и у најниже слојеве нашега народа. Ми треба с љубављу да истражујемо истину. Ми треба да се угледамо на сложни пчелињи рад, а мање да се угледамо на њену жаоку. Истинит исправак треба сваком да је мио и драг, а не од њега да затварамо очи. Зато нас је немилостив дирнуло кад смо прочитали у 3. 4. броју „Пчелара“ Београдскога ово: „Уредницима „Српскога Пчелара“ Чланку штампаном у 1. броју „Пчелара“ под насловом „Мед као храна и лек“ као што се из његове садржине види, није био циљ да расправља питање да ли је мед биљни производ или не, те према томе могла је сасвим изостати она примедба о томе у 1. броју „Српскога Пчелара“. Кад се пише о меду као храни и лијеку, онда је прво и прво да се зна шта је мед, јер лековитост меда не чине само етерски зезитини, који се налазе у нектару него и отров пчелињи, који се добива из крви пчелиње. Кад се зна из чега се све мед састоји, онда ћемо моћи и лековитост његову лакше схватити. Знаћемо дакле шта чини мед лековитим, те по томе наш је исправак био умјестан, да мед није чисто биљни производ и по томе не треба се одмах за то жестити, јер ми нијесмо ону примједбу пустили злонамјерно у „Српски Пчелар“ него из тежње за истином, која треба свијем да је света.

2.

Пречасни господин игуман пише у 3. и 4. броју „Пчелара“ београдскога ово: „Према овоме систем. кошнице Аце Живановића, који је Српско пољопривредно друштво усвојило као најподеснији за наше прилике, има и висину (40 см.) и ширину (20 см.) оквира најбоље вршкаре. Но осим тога он има и другу

погодбу, исто тако важну за уселешно пчеларење коју нема до сада препоручивани систем нашег уваженог рационалног пчелара Јов. Живановића професора из Сремских Карловаца. Пчелам треба мира. Пчелар опет мора да их узнемири, кад год хоће да сазна стање кошнице, да тражи матицу, да помаже слабице итд. Кошницу Јове Живановића чим отвориш све се пчеле узнемире, јер су оквири озго отворени. Међутим кошницу Аце Живановића можеш отворити, а да се ни једна пчела не узнемири, затим полако можеш прегледати оквири а да пчеле на осталим оквирима ипак мирно раде. Три године како пчеларим кошницом Аце Живановића, а 15. год. кошницом Јов. Живановића и на основи стеченог искуства тврдим: да је за наше прилике, за сада најбољи систем Аце Живановића.“ Из тога се види да се по мишљењу г. Игумана Методија подесност кошнице Аце Живановића састоји у томе што су оквири већи од мојих и што над оквирима имају дашчице, те се пчеле при отварању заклопца не узнемирују. Ја немам ништа против већих оквира, шта више гдје су јаке зиме, ту и морају и требају да су већи оквири. Али у нашим крајевима држим да нијесу потребни тако велики оквири, јер нијесу зиме такве, као што су горе у Немачкој или н. п. у задружним американским државама. У мојој су кошници оквири 26×27 и кад се пчеле узиме као што треба за 22 године нијесам опазио да би требало већих оквира због зиме. Кад сам ја американку реконструјисао, те јој дао обличје тако, какво има данас, ја сам имао на уму сељака за којег сам ја ту кошницу и удесио. Ко хоће кошницу да удеси за сељака, тај мора имати све на уму т. ј. да се с њоме брзо ради, јер сељак не треба времена да траћи око кошница. Он има и друга важнија посла око своје њиве и винограда и т. д. Сељак треба да воли пчелу, али главно је и поред уживања у пчели да има и користи од ње. А да може имати од пчеларења праве користи, треба да му је кошница тако удешена, да може лако руквати њоме при пренашању са једнога краја на други. На осовини роди мед. Кошница треба дакле да је и удешена за овај посао. Нека госп. игуман испореди моје кошнице са кошницама Аце Живановића па ће видјети колико мојих кошница може стати на кола, а колико Аце Живановића, па ће онда видјети која је кошница практичнија за сељаке. За сељаке ваља гледати каква треба кошница да је и за оне, који у велико

пчеларе, а који са неколико кошница пчелари и из забаве или због испитивања пчела пчелари, тај може пчеларити и у Берлепшевим, Датејевим, Албертијевим, Етловим и у ма каквим другим, јер све су те кошнице добре и не може им се никакве погрјешке изнијети, само што се око њих брзо не може радити, што су неспретне за пренишање, што су скупе и што не можемо одмах ухватити стање друштва, кад их отворимо. Зато такве кошнице нијесу за сељаке. Што г. игуман каже да моје американке немају испод поклопца дашчице, те се пчеле јако узнемире кад се озго заклопац отвори, то ја на то велим да је то баш добра страна моје кошнице што нема дашчица испод заклопца. То је баш за сељака, који нема времена да читав сахат око једне кошнице шепртљи Њега чека и други посао. А друго није истина да се пчеле узнемире кад се поклопац подигне горе. Пчелар треба да има мехове или запаљену гњиву кад год ради око кошница, па како мало одшкрине заклопац прво ће му бити да пусти врло мало дима на пчеле. Пчеле одмах појуре између саћа доље и пчелар има одмах и пријеглед над цијелом кошницом. Није дакле истина да се пчеле узнемирују кад нема дашчица испод поклопца него напротив баш се тијем узнемирују пчеле отварањем тијех дашчица, јер то дуго траје док се цијела кошница прегледи, и напротив пак кад нема кошница дашчица, довољан је један пчеларев поглед одозго да сазна стање цијела друштва и онда му можда не ће ни требати вадити оквира него одмах заклопац затворити. У мојој кошници дакле може се за тињи часак видјети стање друштва, а таки је брзи рад особито потребан у рано прољеће, па особито за сељака, којег чекају и други послови. Вријеме је новац. Г. игуман Методије напошљетку вели да је већ петнаест година како с мојом кошницом пчелари, а из тога се види јасно да он моје кошнице није никад ни видио. Како сам ја реконструјисао своју американку нема више од осам година. Како моја американка изгледа наћи г. игуман у мојој књизи „Српски Пчелар“ и како се с њоме пчелари наћи ће у 6. броју „Српскога Пчелара“ од ове године у чланку с натписом „Ханеманова решетка у американци“. Да се по киме назове кошница није довољно дати јој само мало дуже оквира него ту треба ваљда још штогод да је на кошници преиначено, да може носити име онога, који је то преиначио.

3.

У 3. и 4. броју „Пчелара“ има чланак с натписом „Багреновац“ од Јована П. Јовановића, учитеља и пчелара. У том чланку препоручује писац нешто што су рацијонални пчелари већ заборавили, јер су то већ одавно бацили у сарачану. Он препоручује да се матице хватају за вријеме цвјетања багрене и да се позатварају у кавешчиће, како би се дошло до више багреновца. То прво и прво данас не ће нико више радити, јер затворена матица за десет дана изгуби плодовитост и носи послије саме трутове. То и сам писац зна, па ипак препоручује сељацима такав штетан и при том дангубан посао. Зар има сељак толико времена да га може протраћити на хватање и затварање матица у кошницу. Зна ли писац колико времена траје док само матицу у једној кошници ухвати? Ко би данас могао тако што препоручивати што су рацијонални пчелари већ одавна бацили у сарачану. Тијем се начином не ће омиљети пчеларење сељаку него ће кад види какав је то трудан и дангубан посао казати: даба ти и таквога пчеларења, остаћу ја при својој вршкари. И ту би сељак имао потпуно право, јер би вршкаре заиста донијеле више прихода него ђерзонке, с којима би се онако манипулирало, како то учи г. Јован П. Јовановић. А да би се мање добило од ђерзонака него од вршкара кад би се радило по упутству г. Јов. П. Јовановића то ће бити сваком рацијоналном пчелару јасно из овога што каже г. Јов. П. Јов.: „Матица не сме остати затворена дуже од 8—10 дана, јер, кад је матица дуже од 10 дана затворена, може се десити да постане неплодна. Ако се то деси — а то се познаје по томе, ако пуштена матица не почне носити јаја — онда ту матицу треба наћи и убити, па тој кошници додати један сат из друге кошнице са многим непоклопљеним леглом па ће пчеле из тога легла извести себи другу матицу.“ Из тога се јасно види да г. Јов. П. Јов. не разумије пчеларство, а овамо истиче се да другога учи. Кад би њега српски сељаци послушали шта он ту све њима савјетује, онда би пчеларство у Србији брзим корацима дошло до своје пропасти. Представите себи за вријеме багрене безматичити своје кошнице, те тијем уложити толики труд и протраћити толико вријеме, па онда те матице још изгубити, јер кад је матица у затвору, она може изгубити плодовитост и прије 10 дана, па онда те матице пуштати из кавешчића у кошницу,

на кад се опази да су постале бесплодне опет их хватати и убијати, па из других кошница додавати по оквир с отвореним леглом, то је читава робија. То све чини да се сељаку мора пчеларство огадити и да га мора омрзнути и што напошљетку да не може отуда никакве користи имати. Ја ћу сад разјаснити да би такво пчеларење било заиста пропаст пчеларству. Ево што бисмо из таквога пчеларења добили: кад бисмо за вријеме багрене безматичили, па кад би нам многе матице остале бесплодне што без сумње мора бити, те кад бисмо додавали у те кошнице по један сат са отвореним леглом, онда би прошло двадесет и више дана док бисмо добили матице младе оплођене у тијем кошницама. Док би те младе матице биле оплођене, донде би у тијем кошницама друштво било тако ослабило да не би било кадро никакве нам користи донијети. У то би присијела и липа, која нам даје главну пашу и наше обезматичене и тијем сасвијем ослабјеле кошнице не ће бити ни за шта нити ће моћи што на лини — главној паши — својему пчелару привриједити. Шта смо дакле урадили са затварањем матица? Упропастили смо своје кошнице те нијесмо од њих никакве користи добили. За вријеме лине треба да су кошнице у најбујнијој снази, а ми смо их ослабили безматичењем за вријеме багрене, те су у липу ушле јадне и жалосне. Зар се тако учи сељак рационалном пчеларењу? Како пак треба у појединим приликама пчеларити, ваћи ће читалац у 6. броју „Српскога Пчелара“ у чланку „Ханеманова решетка“ у американи. Глав. уредник.

Књижевност.

* * У „Hrvatskom Braniku“ који излази у Митровици а у бројевима 17, 18, 19, и 20. од ове године пише неки смешан безумник: „Malo lieka proti pčelama tudjicama — bezkućnicama.“ Ово је требао да буде одговор на чланке штампане у „Србобрану“ под натписом: „Како се подиже рационално пчеларство у Тројединци“.

Па и ако би то требао да буде одговор на споменуте чланке ипак се у томе „одговору“ не побија ни једна тврдња која је тамо изнета, него је на писца наишао неки свраб па се чеше тамо где га не сврби јер где га сврби ту не сме да чеше бојећи се да „гулећи коре не буде и горе“. Па шта вели тај смешан безумник у томе, рекао би човек пчеларско-полемичком чланку? Ево шта: развија и потезе ону већ засталу глупост: да нема Срба; он пише где год је реч о Србима

и Српству под наводом нпр.: „ilustrovan organ za „srbske“ pčelare“; Nj. sv. patrijarh „srbski“ или овако: „to piše t. zv. „srbski pčelar“, organ za t. zv. „srbske pčelare“ или „Današni Hrvati ne volimo ćirilice, premda je ona više i prije hrvatska, nego srbska“ па онда: „Ако је дакле Јован Живановић све до данас писао ма не знам шта ћирилицом па било и од времена, кад по Србљи оставише своје огњиште, па побјегоше под заштиту Хрвата и хрватскога краља — то велју за хрватски пук не би вриједило све докле док се то не би тискало латиницом.“ За Карловачке богослове каже овај смешан безумник да не шире они у народу пчеларство јер „они ћим задју у народ, не говоре о ничем другом, него „srbstvu“ и опет о „srbstvu“.

Ето таким изразима и мислима испуњени ови чланци па тај смешан безумник који хоће о пчеларству да говори и ако о томе не говори него млати тако празну сламу, усуђује се да каже да „Србобран“ и „Српски Пчелар“ „та два тако звана „srbska“ lista“ пишу неуглађено и да сви „tako звани „Srbi“ пишу управо онако углађено како по се углађено у свијету свугдје понашају, гдје се год појаве“ а тај смешан безумник и „судџија“ о српској углађености тако „солидно“ и „углађено“ пише да му је политичка власт завршетак истога чланка узаптила из разлога што: „ћитавим смјером и садржајем рећеног тискописа настоји се грдњенјем, поругиванјем, неистинитим казиванјем и изораћиванјем ствари завести становнике државне једне проти другима на раздоре непријатељске“. Заиста чудновато и грдна неправда да они „неуглађени чланци“ у „Србобрану“ нису узапћени од власти а ови тако „углађени“ па им се један „најлешни“ део узапћава — мора да је то „t. zv.“ српска власт!

Ма се чудимо да о свему овоме „Hrvatska pčela“ ћути!

Одг. ур.

— Изашао је 3. и 4. број „Пчелара“ што га уређује Алекса М. Живановић у Биограду са овим садржајем: У Марту пчеле не треба да праве саће; Да ли с пролећа да подсецамо саће у вршкарама: Куповина и пренос кошница с ројевима; Вино од меда; Најбољи систем кошнице; Радови на пчеланику; Колико меда могу пчеле нанети; Багреновац; Белешке; Гласник; Књижевност; Дописи; Записник; Јавна говорница.

— Изашао је 2. и 3. број „Slovenskega čebelarja“ што га уређује Франчишек Ројина у Љубљани.

— Изашао је 4. број „Hrvatske pčele“ што уређује Богдан Пећић у Осјеку.

П а б и р ц и

— Русија има прихода од воћа 300 милијона рубаља, од марве 169 милијона рубаља, од свиња 109 мил. рубаља, од живине 59 мил. руб. од пчеларења 17 милијона рубаља.

— У књизи „Pčelarstvo“ од Марка Воркапића стоји на стр. 85. ово: „Назовиматице не треба се бојати, јер је несењем јаја слаба и надухла, те не може да лети. Безматка пчелац изтјеран из безматка стана леђет ће одмах на старо лето, примит ће нову матицу, те ће одмах уморити назовиматицу, а тим је кошница спасена. Саће такова безматка пчелца има велику вриједност поради множине пелуда, те се има само у плодишту употребити.“ Тако незнање може само Марко Воркапић избацити!

* * * **Спремање за наше пчеларско удружење. Дана 9. (21.) априла** о. г. састао се у манастиру Раваници изабрани одбор, који је имао да спреми правила за пчеларско удружење. На састанку била су ова господа: Теодор Богдановић велики газда, Марко Шаула парох, Јован Латинкић катихета Коломан пл. Јанчо градоначелник, Гавра Путник учитељ и Фердинанд Ристер економ из Рима, затим Васа Латинкић парох из Јаска, Милан Кољевић учитељ из Јарка и уредници „Српскога Пчелара“ из Карловаца. На овом збору под председништвом благородног г. Т. Богдановића спремљена су правила за пчеларско удружење, које би се звало: „Српска пчеларска задруга“. Задрузи би било стално седиште у Руми. На овом састанку је уједно заказан дан за *главну скупштину* и то **13. (25.) август о. г. т. ј. у четвртак пред Велику Госпојину у Руми**. Записник са правилима која је спремио овај одбор, донећемо у идућим бројевима, како би правила могли што боље проучити сви пчелари до главне скупштине, када ће се коначно утврдити и после тога послати високој кр. зем. влади на потврдју. *Браћо пчелари спремајте се за гл. скупштину да остваримо једанпут давно жељену пчеларску задругу!*

Одговори.

Г. Васа Баћанов, Б. Мартонош, пита: 1.) Мед што се збере о пролетњој паши где да се држи преко лета да не укисне. 2.) О главној паши уместо да се убије матица, сме ли се затворити у кавешчић да не носи јаја, особито ако је млада матица, те би је штета било убити. Кавешчић би био од Ханеманове решетке. *Одговор:*

1.) Мед треба држати у сухој соби у хладовини, а суд, у којем је, треба добро запушити, затворити, да не би што унутра могло доспјети, чим би се могло врење изазвати. 2.) На ово питање види одговор у чланцу „Пабирци из пчеларења“ у овом броју нашега листа.

Гл. уредник.

Г. *Мих. В. Мијатовић, Шабац*, пита како ће правити вјештачке ројеве кад му пуне ђерзонке имају веће оквире него што су у празним американкама, које је направио за ројеве. Како се вјештачки роји, написао сам ја у 8. броју „Српскога Пчелара“ од лањске године. За овај случај изабраћете онај начин, гдје долази празна американка на мјесто пуне маторке, те ће празна американка добити све пчеле од маторке, које су излијетале на пашу. У празну американку долазе почеци на оквире, али да би се пчеле на нову празну американку што прије навикле, извадићете из маторке један оквир, у којем има легла и меда, исјећи ћете из њега сат са медом и леглом и углавићете га у оквир из нове американке, па ћете тај оквир метнути до лета у нову американку. Тијем ће се пчеле прије навикнути на нову американку и тијем ћете начином доћи до вјештачкога роја, која ће се за њеколико дана, ако је паша добра, са најбољом кошницом у вашем пчелињаку изједначити. Осим овога треба прочитати све оно што је казано у 8. броју од прошле године како се прави вјештачки рој на овај начин.

Гл. уредник.

Г. *Јов. Ивачковић, Делиблато*. Матичњака а и младих матица може бити концем месеца Марта али онда нема трутова, осим ако се не нађе у којој болесној кошници. Зато у то доба тешко се могу матице оплодити него остају неоплођене и легу само трутовска јаја. Боље да сте те безматке спојили са другим кошницама.

Одг. уредник.

Претилату за Србију прима **Пчеларско-воћарска задруга у Београду.**

Рукописи се не враћају.

Власници Јован Живановић и Иван Маширевић.

Претилата, огласи, рекламације, рукописи и све што се тиче уредништва шаље се уредништву „Српског Пчелара“ у Ср. Карловце.

За огласе и објаве плаћа се 6 новч. од једног реда ситних слова а за жиг сваки пут по 30 нов. — Неплаћена писма се не примају.

Штампа Српске Манастирске Штампарије.